

BOSHLANG'ICH SINIF O'QUVCHILARIDA INGLIZ TILINI O'QITISHNING O'ZIGA XOSLIGI

Zokirova Sohima Muxtoraliyevna

Farg'ona davlat universiteti dotsenti

Esonmirzayeva Madinabonu

Farg'ona davlat universiteti magistranti

Annotatsiya: maqolada boshlang'ich sinf o'quvchilarning yosh xususiyatlaridan kelib chiqib chet tilini o'rganishlari uchun tavsiyalar keltirilgan.

Kalit so'zlar: ingliz tili, boshlang'ich ta'lim, jamoaviy o'yin, aktivlik

Mamlakatimizda ta'limning barcha bosqichlarida ingliz tili o'qitishning asosiy maqsadi o'rganuvchilarning ko'p madaniyatli dunyoda kundalik, ilmiy va kasbga oid sohalarda faoliyat olib borishi uchun ingliz tilida kommunikativ kompetensiyani shakllantirishdan iborat.

Bugungi davr bolalari qobiliyat, zehn-zakovat, tirishqoqlik borasida ustunlik qilishadi. Ya'ni bolalar juda erta yoshdan intellektual imkoniyatlarini to'liq ishga solishga intilishadi va o'zlariga nisbatan kuchli e'tibor talab qilishadi, atrofda olamni tezroq anglashga urinishadi. Kichik maktab yoshidagi bugungi davr(indigo) bolalari o'zlarining giperfaolligi va o'ta ta'sirchanliklari bilan o'tgan asrdagi tengdoshlaridan farq qilishadi¹. Bunday giperfaollik natijasida bolalar kinestetik, tez toliqadigan va diqqatni jamlab, ma'lum nuqtada uzoq saqlab tura olmaydigan bo'lib qolishgan.

Bunday giperfaollik natijasida bolalar kinestetik, tez toliqadigan va diqqatni jamlab, ma'lum nuqtada uzoq saqlab tura olmaydigan bo'lib qolishgan. Bugungi davr bolalari tug'ma o'tkir zehn sohiblari bo'lib, ular axborot olishga juda o'ch. Agarda ularning axborot qabul qilishga kuchli ehtiyojlari vaqtida qondirilmasa, ular injiq va jahldor bo'lib qolishadi. Axborotga o'chlik televizor va kompyuter qarshisida ko'p o'tirilishi natijasida shakllangan. Ayniqsa, reklamalardynamik va zich axborot taqdim etish xususiyati bilan bolalar e'tiborini ko'p tortadi. Bunday layoqat bolalarga kompyuter texnologiyalari asridagi yuqori axborot tezligi oqimida ortda qolib ketmasliklari va katta miqdordagi axborotni operativ qabul qilib uni tez fursatda qayta ishlashlari uchun inom etilgan.

Zamonaviy metodik adabiyotlarda boshlang'ich sinf o'quvchilarini nimani qila olmasliklariga emas, balki nima qila olishlari mumkinligiga e'tibor qaratish tavsiya etiladi². Boshlang'ich sinf o'quvchilarining ingliz tilini o'rganishdagi asosiy ustunligi ular mazkur predmetni o'rganishda ikkilanmaydilar, ya'ni ularda jur'at yuqori bo'lib, mavjud ijtimoiy nutq vaziyatlarida obro'sizlanib qolishdan cho'chishmaydi.

Ular ingliz tilini muvaffaqiyatli o'rganish uchun yaxshi shakllangan instinktlar, til tajribalari va o'zlariga xos xarakterli xususiyatlarga ega.

Masalan, 1-2 sinf o'quvchilari:

- til qonuniyatlarini bilmasalar-da, undan foydalana olishadigan;
- xato qilishdan cho'chimaydigan va ular ustida ishlashga tayyor;
- ona tilidagi intonatsiya turlaridan to'g'ri foydalana oladigan;

¹ Dorney Z. The Psychology of the Language Learner: Individual Differences in Second Language Acquisition. – NJ.: Taylor & Francis e-Library, 2008. – 270 p.

² Lightbown P.S., Spada N. How languages are learned. – L.: Oxford University Press, 2006. – 234 p

– imo-ishoralar, yuz ifodalari va qo‘l harakatlarni to‘g‘ri talqin qilish ko‘nikmasi shakllangan;

– so‘z ma‘nosini to‘liq tushunmasalar-da, u kasb etadigan mazmuni yaxshi fahmlab oladigan;

– chegaralangan miqdordagi leksik zaxiradan kreativ (ijodiy) foydalana oladigan, tashabbusli nutq hosil qila oladigan, suhbatlashishni yaxshi ko‘radigan;

– serg‘ayrat, harakatchan, ishonuvchan, tasavvuri boy, ta‘sirchan, maqtovsuyar, quvnoq va har bir mashg‘ulotdan zavq olish usullarini topa oladigan;

– o‘zgaralar nutqiga taqlid qiluvchan;

– diqqatni ma‘lum nuqtada uzoq muddat ushlab tura olmaydigan, qisqa muddatli xotiraga ega, egosentrik nutqi yaxshi rivojlangan;

– ayni paytda o‘zlari bajarayotgan, bajargan yoki ko‘rgan va eshitgan narsalari haqida gapira oladigan;

– til materialini yaxlit o‘zlashtirishni afzal ko‘radigan bo‘lishadi. 1-2 sinf o‘quvchilarini 3-4 sinf o‘quvchilaridan farqlash mumkin. 3-4 sinf o‘quvchilari 1-2 sinf o‘quvchilariga nisbatan psixologik va fiziologik jihatdan yetukroq bo‘lishadi.

1-2 sinf o‘quvchilari ko‘proq yolg‘iz o‘ynashni yoqtirishadi va o‘z narsalarini boshqalar bilan baham ko‘rishni istashmaydi. 3-4 sinf o‘quvchilari esa jamoaviy o‘yinlarda faol ishtirok etishni yoqtirishadi va ularda egoizim susaya boshlaydi.

1-2 sinf o‘quvchilarining 3-4 sinf o‘quvchilaridan farqlanishi

1-jadval

I-II sinf o‘quvchilari	III-IV sinf o‘quvchilari
Xotiraga suyanishadi	Tahlilga suyanishadi
Gapirish va tinglab tushunishga diqqatliroq	O‘qish va yozishga diqqatliroq
Topshiriqning faqat bir aspektiga e‘tibor qaratishadi	Topshiriqning turli aspektlariga e‘tibor qaratishadi
O‘rganayotgan va rivojlanayotganliklarini ko‘rsatib berish imkoniyatlari chegaralangan, o‘rgangan narsalarini amaliyotda qo‘llay olishmaydi	O‘rganayotgan va rivojlanayotganliklarni namoyon etish ko‘nikmalari yaxshi rivojlangan, o‘rgangan narsalarini amalda qo‘llay olishadi
Do‘stona munosabatlar tasodifiy va mustahkam emas	Do‘stona munosabatlar o‘zaro ishonch, qo‘llab-quvvatlash va o‘xshash qiziqishlarga asoslanadi
Emotsiyani nazorat qila olishmaydi	Emotsiyani nazorat qila olishadi
Yuqori motivatsiya	Motivatsiyaning susaygan darajalari
O‘zi haqida ijobiy fikrlaydi, o‘rganishga optimistik yondashadi	O‘zi haqidagi atrofdagilarning fikri bilan qiziqadi, o‘zini tengqurlari bilan taqqoslaydi va pozitivlik susaya boshlaydi
Til haqida kam tushunchaga ega, ona tili kompetensiyasi yuqori emas	Til haqida ma‘lum tushunchaga ega, ona tili kompetensiyasi rivojlanish bosqichida

2-jadval

I-II sinf o'quvchilari	III-IV sinf o'quvchilari
Rivojlanishning yaqqol operatsiyalar davrida bo'lishadi.	Ob'yektning tashqi ko'rinishi o'zgarsada, uning xususiyati o'zgarishini anglashadi, ya'ni «intellektual revolyusiya».
Uzunlik o'lchov birliklarini o'zlashtirishda qiynaladilar. Ular uzunlik o'lchovining asosiy belgisi – uning uzunligini ajratishni bilmaydilar.	Ko'p tushunchalarni, chunonchi, baland-past, uzoq-yaqin, kam-ko'p va hokazolarni avvalgi voqelikdagi narsa va hodisalar o'rtasidagi fazoviy munosabatlarni bevosita idrok qilish asosida o'zlashtiradilar.
Kattalarning nutqini imo-ishora va harakatlariga tayanib tushunishadi. O'zgalarni nutqini tushunish ko'ruv idroki zamirida vujudga keladi.	Buyumlarning jozibador tashqi belgilariga tayanishadilar: kitob, sigir, avtomobil, varrak va hokazolarni to'g'risida fikr yuritishda «kitob o'qiladi», «sigir sog'iladi», «mashina miniladi», «varrak uchiriladi» kabi hukmlar chiqaradilar.

Tavsiyalar: Boshlang'ich ta'limda ingliz tilini o'qitish amaliyotida here and now (ayni vaqtda sodir bo'layotgan nutq vaziyatiga mos mashq) miming and guessing (meni tushun) va TPR mashqlari keng o'rin olishi lozim.

3-jadval

Diqqat

I-II sinf o'quvchilari	III-IV sinf o'quvchilari
Ixtiyorsiz (ong ishtirok etmaydi), kuchsiz va beqaror, 30-35 daqiqa.	Ixtiyoriy (ong ishtirok etadi), ma'lum darajada barqarorlashgan, 40-45 daqiqa.
Diqqatni irodaviy zo'r berish bilan boshqarish va favqulodda vaziyatga moslash imkoniyati yaxshi bo'lmaydi.	Maxsus mashqlar orqali diqqatni to'plash ko'nikmasi hosil qilingan bo'ladi
Maxsus mashqlar orqali diqqatni to'plash ko'nikmasi hosil qilingan bo'ladi. 2-3 minut mobaynida diqqat bilan tinglay oladi.	4-5 minut mobaynida diqqat bilan tinglay oladi

Tavsiyalar: Ingliz tili o'qitishning audiolingual metodida axborotni diqqat bilan tinglab, uni to'liq yodda saqlab qolish zarurligi targ'ib etilsa, kommunikativ yondashuvda til materiali jonli muloqotda foydalanish maqsadlarida o'zlashtirilishi lozim.

Shu sababdan, o'quvchi tinglash jarayonida diqqatni faqat zaruriy axborotga qaratishga, keraklisidan keraksizini farqlashga, ularni esda saqlab qolish usullari va kommunikativ maqsadda ulardan foydalanishga o'rgatilishi lozim.

Kichik maktab yoshidagi o'quvchilarga ingliz tili o'rgatishda ko'rgazmalilikdan keng foydalaniladi. Bu tadbirlar, birinchidan, bolalar faolligini oshirsa, ikkinchidan, materialni mantiqiy jihatdan o'zlashtirishga, uni tahlil etish, mavhumlashtirish va umumlashtirishga to'sqinlik qiladi.

Ko'rgazmalilikning haddan ziyon oshib ketishi unga asoslangan dinamik stereotip paydo bo'lish xavfini vujudga keltiradi. Ko'rgazmalilikka berilib ketilishi natijasida o'quvchi asosiy maqsaddan uzoqlashadi, ichki muhim belgilarga emas, tashqi belgilarga e'tibor berishga odatlanib qoladi. Ma'lumki, axborotning xotirada mustahkam saqlanib qolinishi uni qabul qilishda ishtirok etadigan analizatorlarga ham bog'liq.

Masalan, tinglab qabul qilingan axborot, ko'rib qabul qilingan axborotga nisbatan xotirada mustahkamroq saqlanadi. Chunki axborotni tinglash jarayonida o'quvchi diqqatni jamlashga ko'proq kuch sarflaydi. Ya'ni eshitish a'zolari faoliyati ko'rish a'zolari faoliyatidan 16 barobar ko'p asab tolalarining harakatlanishini talab etadi. Tinglab tushunish jarayonida toliqish koeffitsiyenti 176 foizga ortadi. Tinglab tushunishda ko'p quvvat sarflanishi til materialini mustahkam va mukammal o'zlashtirilishini ta'minlaydi.

Ayrim holatlarda boshlang'ich sinf o'quvchilarida «disleksiya», ya'ni b, d kabi harflarni, sheep - ship, man - men kabi o'xshash so'zlarni farqlay olmaslik yoki so'z tarkibidagi o'xshash harflar o'rnini almashtirib o'qish holatlari uchraydi³. Ba'zi o'quvchilar chap va o'ngni, turli geometrik shakllarni ham farqlay olmaydilar. Bunday o'quvchilar ona tilini o'zlashtirishda ham qiyinchiliklarga duch kelishadi. Boshlang'ich sinf o'quvchilarida bir turdagi mashg'ulot bilan ishchanlik faoliyati 10-minutdan oshmaydi. O'quvchilarda ishchanlik pasayayotganligi sezilgan dastlabki onlardayoq faoliyat turi o'zgartirilishi, ya'ni harakatli o'yinlarga o'tilishi lozim.

4-jadval

I-II sinf o'quvchilari	III-IV sinf o'quvchilari
Mantiqiy xotiradan ko'ra ko'rsatmaliharakatli xotira ustun rivojlanadi.	So'z mantiq xotirasi va ma'nosini tushunib eslab qolish salmog'i ortib boradi. Xotirani ongli boshqarib, eslab qolish, esga tushirish, esda saqlash jarayonlari faoliyatini ma'lum maqsadga muvofiqlashtira oladi.

³ Фозиев Э. Умумий психология: Психология мутахассислиги учун дарслик. – Т.: Университет, 2006. – 534 б.

Til materialining ichki bog'lanishiga ahamiyat bermay, ma'nosiga tushunmay quruq eslab qoladilar.	Reproduksiya mexanizmi, ya'ni jumla va mazmunni o'zgarishsiz qayta qo'llash (reproduksiya) odati shakllangan bo'ladi.
Mexanik xotira boshqa xotira turlariga qaraganda yaxshiroq rivojlangani, ma'lumotlarni aynan, o'zgarishsiz eslab qolish imkoniyatini yaratadi.	«to'g'ri tushuntirib ber» degan talabni so'zma-so'z takrorlash deb biladilar.
Etarli miqdorda leksik zaxiraga ega emasligi, materialni ijodiy to'ldirish, unga qo'shimcha qilish imkoniyatini yo'qqa chiqarib, so'zma-so'z takrorlashni osonlashtiradi.	Leksik zaxiraning ortishi natijasida til materialini ijodiy to'ldirish ko'nikmasi shakllanib boradi.

Tavsiyalar: tadqiqotchilar boshlang'ich sinf o'quvchilarining kommunikativ kompetensiyasini rivojlantirishda leksik minimumni muloqot modellari, (yarim) tayyor jumla, turg'un birikmalar hisobiga metodik tayyorlash tavsiya etishmoqda. Chunki ingliz tili nutqida tayyor jumlar 25 foizni tashkil etadi va til sohiblari uchun ham jonli muloqotda tasodifiy til hodisalarini yaratishdan ko'ra xotirada tayyor turgan rekurent (takrorlanadigan) til hodisalaridan foydalanishni afzal ko'rishadi.

R.Ellis boshlang'ich sinf o'quvchilarining «I am sorry!», «Never mind!», «What's up?», «How are you?» kabi muloqot modellari (turg'un iboralar) va «set the table», «do the room», «make a mistake» kabi so'z birikmalarining boy repertuariga ega bo'lishlari lozimligini tavsiya etadi. Bunday repertuar jonli muloqotda to'xtalib qolish xavfini bartaraf etadi va grammatik kompetensiya 118 rivojlanishi uchun mustahkam poydevor vazifasini o'taydi.

Nutq namunalari o'rganilayotgan chet tilning leksik, grammatik va talaffuz tomonlarini mujassamlashtiradi va uni idrok etish uchun tayyor hodisa hisoblanadi. Ingliz tili ta'limidagi «Nutq namunasi asosida ingliz tili o'qitish» tamoyiliga binoan o'quvchilarga taqdim etiladigan, ma'no ifodalovchi nutq namunasini, ya'ni gapni bo'laklarga ajratmasdan, butunicha taqdim etilishini targ'ib etadi. Lekin qisqa muddatli xotira 30 daqiqadan ortiq davom etmaydi va yettitadan ortiq birlikdan iborat axborotni qabul qila olmaydi. Shu sababdan, muloqot modellarni o'rgatishni 3-4 sinfdan boshlash tavsiya etiladi. Ingliz tili o'rganishda xotirani mustahkamlashning «linkword» metodi ishlab chiqilgan.

Linkword – atamasi ingliz tiliva ona tilidagi ma'nosi va talaffuzi o'xshash so'zlarni anglatadi. Bu metod ingliz tilini o'rganishda fransuz yoki ispan tilida so'zlashuvchi o'quvchilar uchun ko'proq mos keladi.

Bizning fikrimizcha, uni milliy maktablarga ham joriy qilish mumkin. Masalan tomato, lemon, zebra, giraffe, sport, tennis, computer, doctor kabi so'zlarni o'zbek o'quvchilar oson eslab qolsalar, talaffuz jihatdan yaqin bo'lgan duck, dish, men (o'rdak, idish, men) kabi so'zlar ham oson yod olinadi.

Jonli muloqot jarayonida taqdim etilgan nutq namunasini tushunish va eslab qolish oson. Masalan, eshikni yoki sumkasini ochishga qiynalayotgan bolaga, «Look, I'll open the door for you»,

deya ko'mak berilganida, bola nutqni tushunadi va ushbu namunani yodda saqlaydi. Sog'lom bola 10-15 detsibel (eshitish birligi) tovushni payqay oladi. Masalan, barglar to'kilayotganda 20, sekin ovozda so'zlashilganda 20-30, o'rtacha suhbat jarayonida 30-35, telefonga ulangan naushnik (quloqchin)da esa 120 detsibel tovush hosil bo'ladi. 90 detsibeldan yuqori tovush eshitish, bolaning asab tizimlariga zararli.

Yuqoridagilar asosida quyidagi tavsiyalar shakllantirildi: boshlang'ich sinf o'quvchilarini nimani qila olmasliklariga emas, balki nima qila olishlari mumkinligiga e'tibor qaratish zarur; kichik maktab yoshidagi o'quvchilar kattalarning nutqini imo-ishora va harakatlariga tayanib tushunishadi. O'zgalar nutqini tushunish ko'ruv idroki zamirida vujudga keladi.

Shu sababdan, boshlang'ich ta'limda xorijiy tillarni o'qitish amaliyotida «meni tushun» (miming and guessing) va TRR mashqlari keng o'rin olishi lozim; ko'rgazmalilikka berilib ketib, o'quvchilarni asosiy maqsaddan uzoqlashtirib, ichki muhim belgilarga emas, tashqi belgilarga e'tibor berishga odatlantirib qo'yimaslik lozim; «Nutq namunasi asosida ingliz tili o'qitish», «Og'zaki nutqning ilgariyasi», «Chet tilda tabiiy nutqqa yaqinlashish», «Nutqiy yo'nalganlik», «Yaxlit o'rgatish» tamoyillariga binoan muloqot modellarini o'rgatish kommunikativ kompetensiyaning muvaffaqiyatli egallanishida yuqori samara beradi⁴.

Shuningdek, o'quvchi nutqining ingliz tilidagi nutqqa taxminiy yaqinlashtirishga erishish, uning xato qilib qo'yishdan xavfsirashi, to'g'ri ayta olish-olmaslikdan xavotirlanishi kabi psixologik to'siqlarni yengishi uchun katta yo'l ochildi, erkin gapirish va bamaylixotir kommunikatsiya va interaksiyaga kirishish imkoniyati yaratildi. Ingliz tili o'qitish metodikasining didaktik tamoyiliga muvofiq mashg'ulotlarda barcha nutq analizatorlarining to'liq ishtiroki til materialini xotirada mustahkam qolishini ta'minlaydi.

Yosh xususiyatlarga bog'liq o'rganish jarayoni, shuni ko'rsatib turibdiki, o'qitish o'qituvchi va o'quvchilar o'rtasida faol o'zaro bog'liqlik bo'lib, u bir tomonlama bo'lishi mumkin emas, bu o'qituvchiga o'quv jarayoni qanchalik muvaffaqiyatli bo'lishiga bog'liq. Mahalliy maktabda chet tillarini o'qitish sohasidagi yangilanish jarayonlari o'qituvchilarga fanni o'qitish kurslari, o'quv qo'llanmalari va boshqa o'quv qo'llanmalarini qurish modelini mustaqil tanlash huquqi va imkoniyati berilgan vaziyatni yaratmoqda. Bunday vaziyatda aynan o'qituvchi turli metodik tizimlardan chet tillarini o'qitishning pedagogik voqealari va o'ziga xos shartlariga ko'proq mos keladiganini tanlashi kerak.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Abduvaliyeva, N. A. (2020). SOME FORMS OF REFERENCE (ADDRESSING) IN UZBEK DRAMAS. *Theoretical & Applied Science*, (1), 23-26.
2. Alisherovna, A. N. (2022). LEXICAL-SEMANTIC ANALYSIS OF PERSIAN-TAJIK ACQUISITIONS USED IN GHAZALS. *Web of Scientist: International Scientific Research Journal*, 3(10), 925-932.
3. Alisherovna, A. N. (2022). LEXICAL-SEMANTIC ANALYSIS OF PERSIAN-TAJIK ACQUISITIONS USED IN GHAZALS. *Web of Scientist: International Scientific Research Journal*, 3(10), 925-932.

⁴ Williams M Burden R. L. Psychology for language Teachers. A social constructivist approach. – L.: Cambridge University Press, 2010.240 p.

4. Alisherovna, A. N. (2023). METHODS OF SPEECH DEVELOPMENT OF STUDENTS IN PRIMARY CLASSES. *Open Access Repository*, 4(3), 1019-1023.
5. Baydjanov, B. (2021). HIGHER EDUCATION PROSPECTS AND ISSUES OF DEVELOPING INFORMATION SECURITY CULTURE AMONG STUDENTS (ON THE EXAMPLE OF FERGANA REGION): <https://doi.org/10.47100/conferences.v1i1.1284>. In *RESEARCH SUPPORT CENTER CONFERENCES* (No. 18.05).
6. Baydjanov, B. K. (2022). Methodology of Pedagogical Science and its Axiological Possibilities. *American Journal of Social and Humanitarian Research*, 3(10), 352-363.
7. Jo'rayev Vohid Tojimatovich, A. M. (2022). Working With Geospatial and Descriptive Data in A Geoinformation System. *Periodica Journal of Modern Philosophy, Social Sciences and Humanities*, 11, 113-116.
8. Kholdorova, I. (2019). SEMANTIC ANALYSES OF GENERATIVE LEXEMES WITH "BIRTH" AND "DEATH" SEMESIN THE UZBEK LANGUAGE. *Theoretical & Applied Science*, (10), 362-364.
9. Kochkorbaevna, K. B. (2022). FORMATION OF MORPHOLOGICAL COMPETENCE OF JUNIOR SCHOOLCHILDREN IN THE LESSONS OF THE NATIVE LANGUAGE. *Gospodarka i Innowacje.*, 22, 56-60.
10. Kochkorbaevna, K. B. (2022). The Role and Importance of People's Oral Creativity in the Development of Primary School Student Speech. *International Journal of Innovative Analyses and Emerging Technology*, 2(4), 57-61.
11. Kochkorbaevna, K. B., & Gulomova, O. (2022). Technologies for teaching students to think independently in the process of analyzing literary texts based on an innovative approach. *International Journal Of Culture And Modernity*, 13, 115-120.
12. Kochkorbaevna, K. B., & Hilola, I. (2022). Developing Pedagogical Abilities In Students Through Introducing Modern Forms And Methods Of Education In The Mother Tongue Teaching Process. *International Journal Of Culture And Modernity*, 13, 1-3.
13. Muhammedkadirovna, G. D. (2022). Main Categories of Media Text. *International Journal of Discoveries and Innovations in Applied Sciences*, 2(4), 63-68.
14. Mukhammedkadirovna, G. D. (2023). ABOUT INDIVIDUAL STYLES. *Open Access Repository*, 4(3), 730-736.
15. Mukhtoralievna, Z. S. (2022). INFORMATION TECHNOLOGIES IN EDUCATION. BARQARORLIK VA YETAKCHI TADQIQOTLAR ONLAYN ILMIY JURNALI, 162-165.
16. Mukhtoralievna, Z. S., & Saminjanovna, M. S. (2022). Formation of Future Primary School Teachers Skills to Use Project Activities. *Spanish Journal of Innovation and Integrity*, 6, 346-353.
17. Muxtoraliyevna, Z. S. (2023). BOSHLANG 'ICH SINF O 'QUVCHILARINING IMLOSI USTIDA ISHLASHDA DIDAKTIK O 'YINLARDAN FOYDALANISH. BARQARORLIK VA YETAKCHI TADQIQOTLAR ONLAYN ILMIY JURNALI, 3(2), 473-478.
18. Rakhmonberdiyevna, T. S. (2022). RESEARCH OF CREATIVE ACTIVITY OF THE FUTURE PRIMARY CLASS TEACHER. *Conferencea*, 155-157.

19. Raxmonberdiyeva, T. S., & Shavkatjonqizi, S. M. (2021). Methods for the development of stochastic competence in mathematics lessons at school. *ACADEMICIA: An International Multidisciplinary Research Journal*, 11(5), 863-866.
20. Tojimatovich, J. V. (2023). CONCEPT AND ESSENCE OF INFORMATION SECURITY. *Web of Synergy: International Interdisciplinary Research Journal*, 2(4), 643-647.
21. Tojimatovich, J. V. (2023). Digital Transformation of Educational Management System. *Web of Semantic: Universal Journal on Innovative Education*, 2(4), 202-206.
22. Toshboyeva, S. R. (2020). Competent approach in teaching probability theory and mathematical statistics. *EPRA International Journal of Research and Development (IJRD)*.
23. Valijonovna, K. I. (2023). The Significance of Didactic Games in the Development of Written Speech in Children. *Journal of Pedagogical Inventions and Practices*, 17, 139-142.
24. Valijonovna, X. I. (2023). AXBOROT TEXNOLOGIYALARI VOSITALARI ASOSIDA SAVOD ORGATISHGA OID KICHIK YOSHDAGI BOLALARNING KOMPETENTLIGINI SHAKLLANTIRISH. *BARQARORLIK VA YETAKCHI TADQIQOTLAR ONLAYN ILMIY JURNALI*, 3(4), 524-530.
25. Xoldarova, I. V., & Barakayeva, M. M. qizi. (2023). BOSHLANG'ICH TA'LIMDA INTERFAOL DARSLARGA QO'YILADIGAN TALABLAR. *Innovative Development in Educational Activities*, 2(5), 265-270.
26. Xoldarova, I., & Akbarova, M. (2023). AXBOROT TEXNOLOGIYALARI YORDAMIDA OQITISH PEDAGOGIK MUAMMO SIFATIDA. *Евразийский журнал академических исследований*, 3(5 Part 2), 155-160.
27. Zokirova Sohiba Mukhtoraliyeva, & Soliyeva Mohigul Madaminxon kizi. (2023). Mnemotechnique Techniques in Pedagogical Work with Primary School Students. *Texas Journal of Philology, Culture and History*, 17, 77-84.
28. Zokirova, S. M. (2016). About the congruent phenomenon in the contrastive linguistics. *Sciences of Europe*, (8-2 (8)), 45-46.
29. Zokirova, S. M. (2020). Ta'limda axborot texnologiyalarining vujudga kelish tarixi. *Молодой ученый*, (18), 586-587.
30. Байджанов, Б. Х. (2020). Таълим жараёнида илғор хорижий тажрибаларни самарали қўллаш механизмлари. *Science and Education*, 1(2), 514-519.
31. Газиева, Д. М. (2020). МЕДИАТЕКСТ И ЗАКОНОМЕРНОСТИ ТЕКСТООБРАЗОВАНИЯ. In *ПРОБЛЕМЫ ФИЛОЛОГИЧЕСКОГО ОБРАЗОВАНИЯ* (pp. 141-146).

